

1. Rakennetaan pitkäjänteistä ja velvoittavaa yhteistyötä kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen välillä

Järjestöyhteistyö säästää resursseja. Kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen yhteistyöhön tulee panostaa ja sen tulee perustua vakaaseen kumppanuuteen, ei palveluvajeen paikkaamiseen. Kaikista lasten arkeen vaikuttavista päätöksistä tulee tehdä lapsivaikutusten arviointi, jotta yhteistyö ja päätöksenteko perustuvat lasten tarpeisiin. Riittävät resurssit ja yhteistyö lasten ja nuorten yksinäisyyden torjumiseksi ovat edellytys sille, että osallisuutta ja hyvinvointia tukevat tehtävät voidaan toteuttaa yhdenvertaisesti.

2. Vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta arjessa ja digitaalisessa ympäristössä

Järjestöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön tulee aktiivisesti panostaa, sillä järjestöissä tehtävä työ sekä osaamisen jakaminen edistää lasten osallisuutta monipuolisesti. Kunnilla ja hyvinvointialueilla tulee olla selkeät rakenteet ja toimintatavat lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseen sekä näkökulmien huomioimiseen ja kuulemiseen ja niiden tulee raportoida säännöllisesti lasten osallisuuden ja yksinäisyyden ehkäisyn edistymisestä. Yksinäiset lapset on aktiivisesti tavoitettava, ja osallisuus on rakennettava pysyväksi osaksi arjen toimintatapoja, sillä ne ovat ennaltaehkäiseviä ja kustannustehokkaita.

Lisäksi saavutettavat ja turvalliset digitaaliset palvelut – kuten chat-toiminnot sekä muut ryhmä- ja yhteisötoiminnan alustat kannattaa järjestää yhdessä järjestötoimijoiden kanssa ja ottaa käyttöön kunnissa ja hyvinvointialueilla. Digitaalinen ympäristö on keskeinen osa lasten sosiaalista elämää, ja sen tulee olla turvallinen ja osallistava.

3. Turvataan riittävät resurssit ja tuetaan yhdenvertaista lapsuutta taloudellisista taustoista riippumatta

Taloudelliset vaikeudet asettavat lapset eriarvoiseen asemaan, mikä näkyy esimerkiksi lasten ja nuorten mahdollisuuksissa harrastuksiin ja mielekkääseen vapaa-aikaan. Yksinäisyyden ehkäisemiseksi mielekäästä vapaa-ajan toimintaa tulee kehittää erityisesti niiden lasten ja nuorten kanssa, jotka jäävät muita herkemmin syrjään. Järjestöt tavoittavat laajasti lapsia ja nuoria ja voivat tuoda kunnille ja hyvinvointialueille arvokasta tietoa heidän tarpeistaan. Pelkkä harrastukseen osallistuminen ei takaa osallisuuden kokemusta, sillä myös harrastusyhteisössä voi kokea yksinäisyyttä. Siksi toimintaa tulee tarkastella lasten ja nuorten omien kokemusten kautta ja kehittää myös aikuisten kohtaamistaitoja ja osaamista.

Yksinäisyyden ehkäisy edellyttää koko lapsen arjen toimijoiden hyvinvointia. Tarvitaan toimintakulttuuri, jossa jokainen lapsi tulee kohdatuksi ja jossa kiusaamisen ehkäisy sekä ystävyys-suhteiden tukeminen ovat arjen prioriteetteja. Tämä tarkoittaa resursseja ja tukea niin koulussa kuin huoltajille.